

Sofie Mortensen Aalo

En kvantitativ og kvalitativ studie av ulikheter i netthets rettet mot norske politikere basert på kjønn og etnisitet

Bacheloroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Anders Todal Jenssen

Mai 2019

Sofie Mortensen Aalo

En kvantitativ og kvalitativ studie av ulikheter i netthets rettet mot norske politikere basert på kjønn og etnisitet

Bacheloroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Anders Todal Jenssen
Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

 NTNU
Norwegian University of
Science and Technology

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 <i>Problemstilling, avgrensning og definisjoner</i>	3
1.1.2 Netthets og etnisitet	4
2. Teoretisk rammeverk	4
2.1 <i>Interseksjonalitet som begrep</i>	5
2.2 <i>Interseksjonalitet i verden</i>	5
2.3 <i>Interseksjonalitet som teori</i>	6
2.4 <i>Interseksjonalitet som teori i oppgaven</i>	7
3. Empirisk grunnlag	8
3.1 <i>Hatefulle ytringer på Facebook</i>	8
3.2 <i>Kvinnelige politikeres erfaringer med netthets</i>	9
4. Forskningsspørsmål	10
5. Metode	10
5.1 <i>Etiske problemstillinger</i>	11
5.2 <i>Kvantitativ innholdsanalyse</i>	11
5.2.1 Representanter og analyseenhet	12
5.2.2 Datainnsamling og operasjonalisering	13
5.3 <i>Kvalitativ innholdsanalyse</i>	14
6. Analyse	15
6.1 <i>Funn, kvantitativ innholdsanalyse</i>	15
6.1.2 Tabell 1	15
6.2 <i>Kvalitativ analyse</i>	16
6.2.1 Netthets basert på etnisitet	16
6.2.2 Netthets basert på kjønn	17
6.2.3 Netthets i form av trusler	17
6.2.4 Netthetsens mer generelle karakter	18
6.3 <i>Metodologiske forklaringer</i>	18
6.3.1 Reliabilitet	18
6.3.2 Validitet	20
6.3.3 Generaliserbarhet	20
7. Konklusjon	20
8. Avslutning	22
9. Litteraturliste	23
10. Vedlegg	26
10.1 <i>Vedlegg 1</i>	26

1. Innledning

Da Dagbladet i november 2018 skrev om politikerne Lan Marie Nguyen Berg og Eivind Trødals graviditet ble kommentarfeltet nærmest bombardert med hatytringer rettet mot både de selv og barnet direkte (Talseth, 2018). Kommentarene ble så mange og grove at Dagbladet sluttet å slette hele innlegget og å utestenge flere brukere etter å ha brukt store ressurser på å modere kommentarfeltet (Talseth, 2018). Også Nettavisen måtte se seg nødt til å både moderere og utestenge kommentarer og brukere på grunn av netthets ved publiseringen av samme sak (Talseth, 2018). Da Lan Marie Nguyen Berg og Eivind Trødal offentliggjorde sin graviditet og hatstormen sto på som verst var også da jeg bestemte meg for å ta et dypdykk ned i netthetsens underverden.

Oppblomstringen av sosiale media skapte forventinger hos folk flest. Særlig var forventningene av den positive arten hvor eksempelvis kommentarfelt ble hyllet med store ord som ”demokratisering av ordskiftet” og ”ytringsfrihet på et nytt nivå”. Det viste seg senere og også være en arena for hat og trakassering, og nå dreier de fleste uttalelsene om netthets seg om at det utgjør en trussel for demokratiet (Kommunesektorens organisasjon og utviklingspartner [KS], 2019, Zuleta og Burkal, 2017, s. 15). Netthets mot og blant politikere har fått særlig stor oppmerksomhet den siste tiden. Tidligere ordfører i Søgne, Astrid Margrethe Hilde, bestemte seg for å slutte som politiker som følge av netthets og sier at totalbyrden til slutt ble for stor (Aarnes, 2018). Også Norges statsminister Erna Solberg kan fortelle om daglig netthets og at det kan være særlig belastende dersom hun har lyst til å gå inn i saker som hun vet er det hun kaller ”triggere” (Aarnes, 2018). Frp-politiker Aina Stenersen ble offer for hets, sexmeldinger, fysisk forfølgelse og drapstrusler, og turte derfor i perioder ikke å bevege seg i offentlighet (Aarnes, 2018). Sametingspresidenten Aili Keskitalo mener at netthets forringer samers ytringsfrihet (Haug, 2018). Fortellingene er mange og de fleste kommer fra kvinner. Opplever kvinnelige politikere mer netthets enn mannlige? Hva med norske politikere av annen etnisitet i forhold til etnisk norske politikere? Kommunikasjonsrådgiver Hans-Petter Nygård-Hansen uttrykte eksempelvis overfor VG følgende utsagn ”blander du elementene kvinne, ikke-”kronisk norsk” utseende og litt kontroversiell politikk, har du en molotovcocktail som tydeligvis legitimerer alle former for ytring” (Talseth, 2018).

1.1 Problemstilling, avgrensning og definisjoner

Oppgavens problemstilling er som følger ”Opplever ikke-etnisk norske kvinnelige politikere mer netthets enn politikere forøvrig? – Forskjeller i type og mengde netthets blant norske politikere ut i fra kjønn og etnisitet”. Problemstillingen er valgt på bakgrunn av det økende fokuset på og forekomsten av netthets og dens påvirkning i dagens samfunn. Formålet med rapporten er altså å avdekke eventuelle ulikheter i type og mengde netthets ut fra faktorer som kjønn og etnisitet.

For å studere problemstillingen har det blitt valgt å gjennom en kvantitativ innholdsanalyse se på kommentarer rettet mot fire norske politikere, henholdsvis Lan Marie Nguyen Berg, Abid Raja, Une Aina Bastholm og Ola Elvestuen. Disse er valgt ut på det grunnlag av de gir den nødvendige representasjonen av kjønn og etnisitet jamfør oppgavens problemstilling. Den kvantitative innholdsanalysen forsøker å gi svar på forskjeller i mengde netthets. En kvalitativ innholdsanalyse vil også bli presentert med det formål å vise hva hetsen består av.

Fordi sosiale media og netthets har hatt en enorm utvikling på kort tid finnes det per i dag et fåtall teorier omhandlende dette tema. Teorigrunnlaget i denne rapporten vil derfor ikke være sterkt nok til å utvikle klare hypoteser angående utfall og resultat, og oppgaven vil derfor ikke være av typisk deduktiv art. Teorien anvendt sammen med et par nylige, empiriske undersøkelser vil derimot kunne gi relativt klare retningslinjer i formuleringen av det som blir oppgavens og hypotesens alternativ, nemlig forskningsspørsmål. Rapportens første kapittel vil være derfor en kort teoridel fulgt av en presentasjon av to empiriske undersøkelser.

Forskningsspørsmålene vil deretter bli presentert, og oppgaven vil derfor heller ikke følge en typisk induktiv prosess. Metodekapittelet som følger vil, på grunn av problemstillingens fokus på både mengde og type netthets, bestå av en redegjøring for valg av både en kvantitativ innholdsanalyse i tillegg til en langt mer kvalitativ tilnærming, samt informasjon om utvalg og datainnsamling. Funnene presenteres og analyseres i neste kapittel. Som en del av analysen vil eventuelle metodologiske forklaringer på resultatene drøftes. Etterfulgt av analysen vil funnene fra undersøkelsen drøftes opp mot oppgavens teorigrunnlag og tidligere empiriske undersøkelser, før det i et avsluttende kapittel vil følge en kort oppsummering av rapporten.

1.1.2 Netthets og etnisitet

I denne oppgaven defineres netthets som trakassering, diskriminering og hatefulle ytringer på internett mot enkeltpersoner og/eller grupper. Negative kommentarer og ytringer som omhandler sak vil derfor ikke inngå i definisjonen. Etnisitet som begrep kan derimot romme mange aspekter. I snakk om en persons etnisitet videre i denne rapporten vil begrepet inkludere samtlige minoritetsaspekter inkludert faktorer som utseende i form av eksempelvis hudfarge, samt gruppetilhørighet i form av kultur og religion (Eriksen, 2011). Det presiseres at Lan Marie Nguyen Berg er norsk og at når oppgaven refererer til henne som ikke-etnisk norsk kvinnelig politiker henvises det til hennes ikke-etnisk norske utseendet. Det samme gjelder Abid Raja. Han er norsk, men i oppgavens betegnelse av han som ikke-etnisk norsk refereres det til hans ikke-etniske norske utseende samt hans tilhørighet til Islam som i Norge er en minoritetsgruppe.

2. Teoretisk rammeverk

Som nevnt innledningsvis fins det per i dag et heller lavt antall teorier som fokuserer på netthets, og derfor særlig på forskjeller i netthets ut i fra kjønn og etnisitet. Sosiale media har i den seneste tid opplevd en enorm utvikling og oppblomstring og selv om både studiene og forskerne er mange og nysgjerrige gjenstår det å se hvilke resultater og teorier som etter hvert vil gjøre seg gjeldende. Til tross for at teorier om netthets er mangelfull er teorier omhandlende kjønn og etnisitet langt mer utbredt og utviklet. I søken på teori som kunne danne et grunnlag for problemstillingen endte jeg opp med å legge hovedvekten på Kimberle Crenshaws teori om interseksjonalitet (Crenshaw, 1989). Dette på grunn av hennes og interseksjonalitet som begrep sitt fokus på samspillende faktorer som diskrimineringsgrunnlag jamfør oppgavens problemstilling gjeldende både kjønn og etnisitet. I dette kapittelet vil det først foregå en redegjørelse av begrepet interseksjonalitet. Deretter vil det følge et avsnitt omhandlende hvordan interseksjonalitet har gjort seg gjeldende i forskningsmiljøet, før en presentasjon av teorien finner sted. I siste delkapittel vil interseksjonalitet settes i tråd med oppgavens formål.

2.1 Interseksjonalitet som begrep

Begrepshistorisk stammer interseksjonalitetsbegrepet fra USA gjennom mørkhudete kvinners kamp for likhet og anerkjennelse (Orupabo, 2014, s. 330). Mantra som ”Ain’t I a Woman” ble kjennetegnet på deres forsøk på å bevisstgjøre og å synliggjøre afroamerikanske kvinners stadige fortapte plass mellom hvite kvinners feministagenda og mørkhudete menns anti-rasismeagenda (Orupabo, 2014, s. 331).

Interseksjonalitet har vokst seg populært som teori innen temaer som kjønn og rase. Begrepet bunner i ”hvordan sosiale kategorier som kjønn, rase, etnisitet, religion, sosial klasse, seksuell orientering og funksjonsevne kan samvirke og påvirke personers leve- og livsvilkår” (Thun, 2018). Ved observasjon av rasisme og diskriminering vil altså teorien om interseksjonalitet oppfordre til å se på *hvilke faktorer* som fremprovoserer en slik handling, i motsetning til det mer allmenne fokuset på bare én faktor som diskrimineringsgrunnlag. Veikrysset har derfor blitt den klassiske metaforen på konseptet (Orupabo, 2014, s. 329). Et eksempel vil kunne være en kvinne med hijab i Norge som av andre kan diskrimineres både på bakgrunn av at hun er muslim, men også fordi hun er av annen etnisitet og kvinne.

2.2 Interseksjonalitet i verden

Begrepet interseksjonalitet har i løpet av de siste 20 årene opplevd en stor internasjonal spredning gjennom dets tematisering og debattering på internasjonale konferanser og i store kjønnsforskningstidsskrift (Gullikstad, 2013). Til tross for stort publikum er kritikken av selve begrepet liten. Det finnes derimot uenigheter rundt hvorvidt begrepet skal brukes som enten teori, metode eller verktøy, eller om hva som, nøyaktig, skal ilegges begrepet. Likevel kan det virke som at interseksjonalitet har bragt ny kunnskap det ikke går an å snu ryggen til. Leslie McCall betegner interseksjonalitet som det viktigste teoretiske bidraget til kjønnsforskning så langt (McCall, 2005) samtidig som det i Sverige har blitt gitt uttrykk for det som blir kalt den interseksjonelle vendingen (Mattson, 2010). I Tyskland snakkes det om et paradigmeskift innen kjønnsforskning på grunn av nettopp interseksjonalitet (Kerner, 2012). Også i Norge har man tatt interseksjonalitet i betraktning gjennom innføringen av en flerdimensjonal likestillingspolitikk hvor det ”skal legges vekt på krysningspunkter mellom kjønn, livsløp, klasse og etnisitet” (NOU 2012:15, s. 21). Mer relevant har også statsvitenskapen omfavnet teorien om interseksjonalitet. Dhamoon skriver eksempelvis at integreringen av interseksjonalitet som teori innenfor statsvitenskapen bringer med seg flere fordeler i form av

at det utvider og utdyper verktøyene tilgjengelige for å utføre, katalogisere og tolke forskning (Dhamoon, 2011).

2.3 Interseksjonalitet som teori

Kimberle Crenshaw, amerikansk rettsprofessor, kan av mange sies å være grunnleggeren av begrepet interseksjonalitet (Thun, 2018). Gjennom å spesialisere seg innenfor områder omhandlende menneskerettigheter, feminisme – især ”svart” feminisme (black feminism), og rasisme har hun særlig vært aktuell innenfor debatter om kjønn og rase (Columbia Law School). I 1989 publiserte hun artikkelen ”Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics” med det formål om å diskutere den problematiske konsekvensen av å behandle rase og kjønn som gjensidig utelukkende kategorier (Crenshaw, 1989, s. 139). Hun belyser hvordan kvinner med afroamerikansk utseendet blir neglisjert når de, som mørkhudete kvinner, representerer to underordnede samfunnsgrupper i ett og konstaterer videre påstanden om diskriminering grunnet samvirkende faktorer – dobbeldiskriminering:

I’m suggesting that black women can experience discrimination in ways that are both similar to and different from those experienced by white women and black men. Black women sometimes experience discrimination in ways similar to white women’s experiences; sometimes they share very similar experiences with black men. Yet often they experience double-discrimination – the combined effects of practices which discriminate on the basis of race, and on the basis of sex. And sometimes, they experience discrimination as black women – not the sum of race and sex discrimination, but as black women (Crenshaw, 1989, s. 149).

Videre i gitt artikkel adresserer Crenshaw problematikken rundt manglende kunnskap om og hensyn til interseksjonalitet med empiriske eksempler omhandlende kvinner av afroamerikansk utseende i det amerikanske, politiske bildet. Mer konkret benytter hun seg av rettssaker som, på grunn av sosialpolitiske tiltak og eksisterende diskrimineringslovverk i USA som ikke tar hensyn til interseksjonalitet, feiler i sin domfelling (Crenshaw, 1989, s. 140). En av sakene presentert i artikkelen omhandler fem mørkhudete kvinner som går til sak mot sin arbeidsplass med påstanden om at arbeidsplassens ansiennitetssystem viderefører tidligere diskriminering mot afroamerikanske kvinner. Retten avsto saksøkernes søksmål på grunn av mangel i forståelsen av interseksjonalitet gjennom følgende uttalelse ”... Thus, this lawsuit must be examined to see if it states a cause of action for race discrimination, sex

discrimination, or alternatively either, but not a combination of both” (Crenshaw, 1989, s. 141). ”But not a combination of both” ble for Crenshaw et tydelig uttrykk på både mangelen på og nødvendigheten av implementering av interseksjonalitet.

2.4 Interseksjonalitet som teori i oppgaven

Interseksjonalitet med Crenshaw som grunnlegger bygger som vist på ”svart feminisme” (black feminism) og dermed kvinner av afroamerikansk utseende. På grunn av dette ligger det kraftigste grunnlaget til interseksjonalitet som begrep i ”svart feministisk” litteratur. Berit Gullikstad, førsteamanuensis ved Senter for kjønnsforskning ved NTNU poengterer at det interseksjonelle perspektivet bidrar til å fremheve minoritetskvinnens erfaringer, enten de er samiske eller av utenlandsk opphav (Lilleslått og Sørum, 2018). Dette betyr at interseksjonalitet ikke bare kan brukes i forbindelse med eksempelvis kjønn, klasse og personer av afroamerikansk utseendet, men at det også er gjeldende for alle minoriteter uavhengig av etnisitet. Dette poenget er viktig i forbindelse med rapportens videre undersøkelse, da Lan Marie Nguyen Berg, som i denne oppgaven representerer ikke-etnisk norsk kvinnelig politiker ikke er av afroamerikansk utseendet. Det samme gjelder Abid Raja som representativ for ikke-etnisk norsk mannlig politiker. Med det sagt vil, med interseksjonalitet som teorigrunnlag for oppgavens videre formulering av forskningsspørsmål, den naturlige slutningen være å anta at Lan Berg, som kvinne og minoritet grunnet et ikke-etnisk norsk utseende, vil være mest utsatt for netthets. Jamfør Crenshaws poeng om at diskrimineringen likevel ikke trenger å være på grunnlag av faktorer som kjønn og etnisitet, selv om den fortsatt finner sted, vil det være mulig å tenke at den eventuelle netthetsen eksempelvis Berg opplever ikke nødvendigvis trenger å handle om kjønnsdiskriminering og/eller rasisme, men hets og trakassering generelt.

Crenshaws teori om interseksjonalitet handler i all hovedsak om at minoritetskvinner havner i skyggen av mørkhudete menn og hvite kvinner. De faller altså mellom to stoler. Ut i fra dette vil det videre være naturlig å anta at Ola Elvestuen som representant for hvite mannlige politikere er den som i minst mulig grad vil være offer for trakassering i form av netthets. Likevel blir det også vanskelig å skille utsattheten for netthets mellom hvite kvinner og mørkhudete menn, da Crenshaw ikke adresserer en vektlagt forskjell mellom kjønnsdiskriminering på den ene siden og diskriminering på grunnlag av etnisitet på den andre. Til tross for dette, og i interseksjonalitetens ånd, vil det kunne være grunn for å tro at

Abid Raja som både religiøs og av ikke-etnisk norsk utseendet vil være mest utsatt av de to, nettopp på grunn av en eventuell dobbeldiskriminering. I det følgende kapittelet presenteres to empiriske undersøkelser angående trakassering på nett som vil kunne være til hjelp i en videre underbyggelse av oppgavens forskningsspørsmål.

3. Empirisk grunnlag

3.1 Hatefulle ytringer på Facebook

Dansk Institutt for Menneskerettigheter gjennomførte i 2017 en undersøkelse omhandlende hatefulle ytringer på Facebook. De samlet inn 2996 tilfeldige kommentarer fra kommentarfeltene til DR Nyheders og TV2 Nyhedernes Facebook-sider (Institut for Menneskerettigheter, 2017). Kommentarene er samlet inn minst 12 timer etter at nyheten er publisert slik at nyhetsmediene fikk tid til å moderere kommentarfeltet i henhold til egne retningslinjer. Dette gjør at undersøkelsen ikke viser det reelle antall hatmeldinger ytret, men det som står igjen når innlegget er moderert (Institut for Menneskerettigheter, 2017). Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse og ved hjelp av en kodemanual analyserte de kommentarene på bakgrunn av budskapene kommunisert (Institut for Menneskerettigheter, 2017).

Først og fremst viser undersøkelsen til at 15 prosent av kommentarene samlet inn blir regnet som netthets. Ett av funnene viser til at hatytringer hyppigst forekommer under nyhetsinnlegg angående religion, flyktninger, likestilling, politikk og integrering. Videre viser den til resultater som sier at netthetsen i størst grad er rettet mot navngitte politikere, personer av annen etnisitet, religiøse personer og kvinner. I tillegg kommer det frem at 76 prosent av netthetsen kommer fra menn og at rød og blå side politikk- og partimessig sett blir like hardt rammet (Institut for Menneskerettigheter, 2017).

Ifølge undersøkelsen gjort av Institut for Menneskerettigheter er navngitte politikere i stor grad utsatt for netthets. I tillegg viser den til økt netthets ved faktorer som annen etnisitet og kjønn i form av kvinner. Dette er med på underbygge både interseksjonalitet som teori og oppgavens grunnlag for videre forskningsspørsmål. Lan Berg som navngitt politiker og kvinne av annen etnisitet vil ut i fra dette også her regnes som høyt utsatt for trakassering på

nett. Undersøkelsen har videre separert religion fra etnisitet og Abid Raja som navngitt, religiøs politiker av annen etnisitet blir derfor også å regne som utsatt for netthets. Une Aina Bastholm som representant for etnisk norsk kvinnelig politiker vil kunne oppleve trakassering på grunnlag av kjønn, mens Ola Elvestuen er den som, i følge både undersøkelsen og teorien, vil antas å oppleve minst netthets da han verken er religiøs, av annen etnisitet eller kvinne.

3.2 Kvinnelige politikeres erfaringer med netthets

Amnesty International publiserte 3. juli 2018 et prosjekt som omhandler kvinnelige politikeres erfaringer med netthets. Formålet med undersøkelsen var å måle hvor mange som blir rammet og hvilke følger det har, med norske kvinnelige politikere som målgruppe (Amnesty International, 2018). Utvalget bestod av 50 kvinner hvor halvparten var lokale politikere og resterende halvpart rikspolitikere. Dataen ble samlet inn gjennom intervju over telefon og kvinnene representerte til sammen alle de politiske partiene på Stortinget og tilfeldig utvalgte kommuner rundt om i landet (Amnesty International, 2018). Intervjuene ble altså slik spredt både etter parti, men også geografi. Datainnsamlingen strakk seg over en periode på ti dager (Amnesty International, 2018).

Undersøkelsen avdekker blant annet at 2 av 3 kvinnelige politikere har opplevd netthets, hvorpå tallene for rikspolitikere alene er 3 av 4. En av de tre viktigste grunnene til at de opplever netthets (ifølge kvinnene selv) er at de er kvinner, og blant rikspolitikere oppgir 83% at de opplever netthets i kraft av sitt kjønn. Aller øverst ligger enkeltsaker som de har frontet i offentligheten. 3 av 4 opplever også at bestemt religiøs bakgrunn er av stor betydning når det kommer til netthets. Politisk tilhørighet blir av kvinnene derimot ikke ansett som en av de viktigste årsakene. Et annet interessant funn ved undersøkelsen er at 84 prosent av kvinnene som har opplevd netthets har endret vanene sine på nettet i form av å slutte å uttrykke meninger om visse saker, eller uttrykker meningene på en mer forsiktig måte (Amnesty International, 2018).

Amnestys undersøkelse fokuserer bare på netthets av kvinnelige politikere, og mannlige politikere blir ikke lagt til grunn for sammenligning. Likevel vil funnet angående kjønn som faktor for netthets kunne sees i sammenheng med både interseksjonalitet som teori og undersøkelsen gjort av Institut for Menneskerettigheder. Det samme gjelder funnet om religiøsitet som trakasseringsgrunnlag.

4. Forskningsspørsmål

På grunn av interseksjonalitetens hovedtanke om minoritetskvinner som mest utsatt for diskriminering i samfunnet, sammen med Insitut for Menneskerettigheter sitt funn av økt netthets ved faktorer som etnisitet, og kjønn i form av kvinner, vil oppgavens første forskningsspørsmål, i tråd med problemstillingen, være om ikke-etnisk norske kvinnelige politikere er mer utsatt for netthets enn politikere forøvrig. Neste forskningsspørsmål vil være om ikke-etnisk norske mannlige politikere er mer utsatt for netthets enn kvinnelige og mannlige etnisk norske politikere. Det siste forskningsspørsmålet vil bare handle om kjønn, i tanken om kvinnelige etnisk norske politikere er mer utsatt for netthets enn mannlige etnisk norske politikere.

5. Metode

Som nevnt innledningsvis vil det i denne rapporten bli tatt i bruk både en kvantitativ og kvalitativ innholdsanalyse for undersøkelse av data. Dette for å få et mer konkret bilde av forekomsten av både mengde og type netthets. Datagrunnlaget for den kvantitative og den kvalitative innholdsanalysen bygger på kommentarer omhandlende de fire utvalgte politikerne hentet fra nettstedet Facebook. Formålet med dette er først å måle hvor stor andel av gitte kommentarer som kan regnes som netthets, før et videre innblikk i netthetsens karakter presenteres. Facebook som plattform for innhenting av kommentarer er valgt på bakgrunn av en undersøkelse utført av Amnesty International kalt ”Kvinner i befolkningen – erfaringer med netthets” som viser til at Facebook er den plattformen både menn og kvinner oftest blir rammet av netthets på (Amnesty International, 2018). Bruk av slike data vekker en del etiske spørsmål og problemstillinger. Dette vil kort gjennomgås, før en gjennomgang av gjennomføringen og valgene tatt i forbindelse med den kvantitative innholdsanalysen, etterfulgt av den kvalitative tilnærmingen, beskrives ytterligere.

5.1 Ethiske problemstillinger

Det er særlig to spørsmål som reises i snakk om bruk av internettdiskusjoner som data. Det ene gjelder hvorvidt slike data er offentlig og dermed står til fritt bruk, mens det andre i større grad handler om hvorvidt prinsippet om informert samtykke bør gjøres gjeldende (Hjelseth og Storstad, 2008). Hjelseth og Storstad skriver at både den etiske komiteen i Association of Internet Researchers og den forskningsetiske komiteen i Norge viser til at dersom plattformen, eller arenaen, er offentlig og dermed allment tilgjengelig, kan data brukes fritt. Det er derimot viktig å skille mellom åpne og lukkede grupper, og forskeren har et særlig ansvar overfor data av mer sensitiv karakter (Hjelseth og Storstad, 2008). Det er likevel grunn til å poengtere at mange diskusjonsgrupper, til tross for formell offentlig tilhørighet, i praksis plasserer seg i et litt udefinerbart grenseland mellom offentlig og privat (Hjelseth og Storstad, 2008).

5.2 Kvantitativ innholdsanalyse

I denne rapportens hensikt gjeldende forskjeller i type og mengde netthets blant politikere ut i fra kjønn og etnisitet ble kvantitativ innholdsanalyse som metode et naturlig valg i henhold til mengdeaspektet. En kvantitativ innholdsanalyse er en metode som blant annet anvendes innen samfunnsvitenskapen med formål om å analysere innhold av tekster. Mer spesielt, og relevant til denne rapporten, kan en kvantitativ innholdsanalyse brukes til å analysere innholdet av massemedias kommunikasjon i form av webinnhold og sosiale media, i dette tilfellet Facebook-kommentarer, hvis hensikt er å klassifisere, telle og kartlegge budskapene som kommuniseres (Krippendorff, 1989). En kvantitativ innholdsanalyse som metode vil på denne måten kunne gi svar på forskjeller i *mengde* netthets. I tillegg vil eventuelle resultater kunne gi et ganske konkret inntrykk av forholdet. En svakhet ved denne metoden er at man ikke får et dypere innblikk i hva analyseenheten inneholder og kommuniserer da man forholder seg til klassifikasjoner og kategorier. På grunn av dette vil undersøkelsen suppleres med en langt mer kvalitativ tilnærming for å på den måten også kunne vise til *hva* hetsen består av og på slikt vis forsøke å svare på problemstillingens fokus på *type* netthets.

5.2.1 Representanter og analyseenhet

Representantene består av fire norske politikere; Lan Marie Nguyen Berg – byråd for miljø og samferdsel i Oslo (Miljøpartiet de Grønne), Abid Raja – stortingspolitiker (Venstre), Une Aina Bastholm – stortingsrepresentant og nasjonal talskvinne for Miljøpartiet de Grønne, og Ola Elvestuen – klima- og miljøminister (Venstre). Disse er valgt ut på bakgrunn av at de gir den nødvendige representasjonen av både kjønn og etnisitet jamfør oppgavens problemstilling. Lan Berg er kvinne og av annen etnisitet, Abid Raja representerer mann av annen etnisitet, Une Bastholm er etnisk norsk kvinne og Ola Elvestuen etnisk norsk mann. Det er i tillegg til dette tatt hensyn til partitilhørighet da det ikke var ønskelig med et stort sprik partimessig. Selv om Miljøpartiet de Grønne og Venstre er to ulike partier er de mer sammenlignbare enn andre alternativer. Et annet aspekt tatt i betraktning under utvelgelsen av representantene var eventuelle andre personlighets- og/eller utseendemessige karakteristikk som kan virke ”hetsfremkallende”. Eksempelvis vil Erna Solberg, som hun selv forteller, kunne oppleve netthets omhandlende kropp og vekt i større grad enn andre (Aarnes, 2018). Dette valget ble gjort på grunnlag av et ønske om å ekskludere så mange andre ”netthetsfaktorer” som mulig slik at analysen skulle bli mer korrekt i henhold til hva det er som undersøkes.

Analyseenheten består av tilsammen 800 kommentarer fordelt likt på de fire utvalgte politikere. De 200 kommentarene per politiker er også hentet fra fire forskjellige Facebook-publikasjoner per politiker. To av publikasjonene er politikernes egne innlegg på deres offentlige Facebook-side og resterende publikasjoner er innlegg delt av TV 2 Nyhetene på TV 2 Nyhetenes offentlige Facebookside. Hver publikasjon er tilfeldig valgt og omhandlende politikeren i fokus. Det er hentet 50 kommentarer per publikasjon, altså tilsammen 100 kommentarer fra TV 2 Nyhetenes Facebook-side, og 100 kommentarer fra politikernes egne, offentlige Facebook-sider per politiker. At dataen innhentet er spredt utover ulike kommentarfelt øker kvaliteten av analysen ved å sikre større bredde. Kommentarene er valgt ut tilfeldig gjennom et ”annen-hver”-prinsipp. I de tilfeller hvor det ikke har vært nok kommentarer til å samle inn 50 kommentarer gjennom annen-hver-prinsippet er det de 50 første kommentarene under publikasjonen som har blitt innhentet.

Facebook har en funksjon som gjør at man som leser automatisk bare får opp de kommentarene som er regnet som mest relevant. I forbindelse med innsamling av data har

dette bevisst blitt endret på slik at alle kommentarer skrevet blir vist. I tillegg finnes det en svar-funksjon til alle kommentarer publisert. Disse blir ikke vist som egne kommentarer, men ligger som ”under-kommentarer” til opprinnelig kommentar. Disse er ikke inkludert i analysen da det viste seg å i større grad omhandle en diskusjon om og mellom kommentar-skriver og andre enige/uenige enn saken/politikeren spesielt. Til tross for dette har ikke faktiske kommentarer blitt valgt bort under datainnsamlingen grunnet manglende relevans. Alle kommentarer, uten svar, er inkludert. Dette ble gjort på grunnlag av at det forenkler forholdene for en eventuell etterprøving og kontrollmåling, samtidig som det i større grad gjenspeiler realiteten til kommentarfeltene.

5.2.2 Datainnsamling og operasjonalisering

Den kvantitative innholdsanalysen søker å finne forskjeller i mengde netthets blant politikere ut i fra kjønn og etnisitet. Det betyr at den søker å finne hvem av de fire utvalgte politikerne som opplever mest hets, men ikke hva hetsen består av. På grunn av dette var det i dette tilfellet ikke nødvendig med en kodemanual for å registrere eventuell hets spesifikt omhandlende forhold som kjønn og etnisitet, da formålet er å se på mengde netthets generelt – eksempelvis om en ikke-etnisk norsk kvinnelig politiker opplever mer hets på generell basis enn politikere forøvrig. Likevel ble det viktig å ha en tydelig og allmenn forståelse av begrepet netthets for å sikre en ensartet registrering for en eventuell videre kontrollmåling og generalisering. Som nevnt innledningsvis er netthets i denne undersøkelsen definert som trakassering, diskriminering og hatefulle ytringer på internett. Som en ekstra pekepinn har det blitt valgt å ta i bruk samme begreper som Institut for Menneskerettigheter benyttet i sin undersøkelse for enda tydeligere klargjøring av hva som registreres som netthets. Sammen med disse begrepene er netthets alle kommentarer som oppleves som stigmatiserende, nedsettende, krenkende, sjikanerende og/eller truende (Institut for Menneskerettigheter, 2017).

Det ble, i den forbindelse at det ikke ble utviklet en kodemanual, heller utviklet et avkryssningsskjema i forkant av innsamlingen. Det ble brukt ett skjema per politiker, hvor hvert skjema inneholdt en bolk hver for de fire ulike publikasjonene, totalt antall kommentarer og antall kommentarer regnet som netthets (se vedlegg 1). Innsamlingen ble gjort manuelt og det ble derfor viktig å fortløpende kunne notere i skjema. Ved ferdigstilt innsamling ble antall kommentarer totalt og antall regnet som netthets lagt sammen til det

endelige resultat. Det er også viktig å nevne at innsamlingen av data, i likhet med undersøkelsen utført av Institutt for Menneskerettigheter tidligere presentert, har funnet sted minst 12 timer etter publiseringsdato slik at kommentarfelt har kunne blitt moderert etter publiseringsansvarliges retningslinjer. Dette betyr også her at det innsamlede datamaterialet muligens ikke representerer det reelle antallet av trakasserende kommentarer, men det som har blitt stående etter en eventuell moderasjon.

5.3 Kvalitativ innholdsanalyse

En kvalitativ innholdsanalyse, så vel som kvantitative innholdsanalyser, kan brukes for å studere meninger i tekstdata, men den kvalitative metoden tillater å gå mer i dybden (Fauskanger og Mosvold, 2014). Under innsamlingen av data til den kvantitative innholdsanalysen ble i tillegg alle kommentarer vurdert som netthets samlet inn for videre kvalitativ analyse. Opprinnelig data innsamlet til den kvalitative innholdsanalysen er dermed identisk med data innsamlet til den kvantitative delen . Likevel vil ikke hele andelen av analyseenheten regnet som netthets bli presentert. Det er gjort et utsnitt av hetsen basert på hva som regnes som mest relevant. Dette fordi det i den kvalitative delen av rapporten fokuseres på hvordan netthetsen begrunnes, heller enn hvor utbredt den er. Hensikten er å vise til forskjeller i hetsen de ulike politikerne opplever og hva den består av gjennom eksempler og gjengivelser av kommentarer vurdert som netthets. Kommentarene vurdert som mest relevant har blitt nettopp dette på grunnlag av et ønske om å vise et så bredt spekter som mulig av netthetsens art innenfor de rammer tilgjengelig. Analysen vil gjennomgås i neste kapittel, sammen med resultatene fra den kvantitative innholdsanalysen.

6. Analyse

Resultatet fra den kvantitative innholdsanalysen er framstilt i Tabell 1 nedenfor. Sammen med presentasjonen av disse resultatene vil den kvalitative innholdsanalysen gjennomgås fortløpende. Dette for å danne et mer helhetlig bilde av netthetsen og dens forekomst og karakter. I følgende delkapittel vil eventuelle metodologiske forklaringer drøftes i henhold til resultat og analyse.

6.1 Funn, kvantitativ innholdsanalyse

Som man kan lese ut i fra tabellen var det 138 av 800 kommentarer totalt som ble vurdert som diskriminerende, trakasserende og/eller som hatefulle ytringer. Dette tilsvarer 17,25% av det totale antall kommentarer. Videre viser undersøkelsen at hele 30,5% av kommentarene innsamlet angående Lan Marie Nguyen Berg som representativ for ikke-etnisk norske kvinnelige politikere var av hetsende karakter. Neste på rekka er venstrepolitikerer Abid Raja med 41 av 200 kommentarer, tilsvarende 20,5% netthets. Nest nederst på listen over mengde netthets er Une Aina Bastholm med 13% fulgt av Ola Elvestuen med bare 5%. I den følgende kvalitative analysen sees det på hva hetsen består av og på hvilke grunnlag kommentarskriverne belager hetsen på.

6.1.2 Tabell 1

	Lan Marie Nguyen Berg	Abid Raja	Une Aina Bastholm	Ola Elvestuen	Totalt
Antall kommentarer	200	200	200	200	800
Antall kommentarer regnet som netthets	61	41	26	10	138
Mengde netthets vist i %	30,5%	20,5%	13%	5%	17,25%

6.2 Kvalitativ analyse

Det ble viktig i den kvalitative analysen å se på ulike former, alvorlighetsgrader og retninger av netthetsen samlet inn. Til tross for at ikke hele datasettet blir analysert, menes det at analysen er en god representasjon av det reelle datasettet. I analysen av data har kommentarskrivernes navn blitt utelatt, og sitering av kommentarene står i sin originale form uten inngripen for å rette opp eventuelle ortografiske eller grammatiske feil. Kommentarene vil gjennomgå bolkevis avhengig av karakteren av hetsen, før en mer generell analyse av de mest vanlige kommentarene oppsummeres i et siste avsnitt.

6.2.1 Netthets basert på etnisitet

Et par kommentarer av de 138 vurdert som netthets kan tolkes å være av rasistisk art. Et eksempel på dette er en kommentar til Lan Berg som uttalte følgende ”hu der kom uten monteringsanvisning, totalt feil sammenskrudd, ikke ulikt andre kinaprodukter”. Kommentarens innhold av ordet ”kinaprodukter” kan tolkes som en henvisning til Lans mer asiatiske utseende, og sammen med resterende kommentar som negativt ladd vil den kunne tolkes som en trakassering på grunn av etnisitet. Også Abid Raja kan sies å ha vært utsatt for netthets av rasistisk karakter med kommentaren ”Godt snakket av en med kakaopudder”. Det vil være enkelt å ilegge ”kakaopudder” en referanse til politikerens hudfarge, og med en slik referanse vil resten av kommentaren kunne tolkes som ironisk. ”Få deg en virkelig betydningsfull jobb Abid, det er ledige stillinger innen Renholdsverket, det må være en passende jobb for deg” som kommentar kan under gitt omstendighet også oppfattes som rasistisk, da det kan sies å være av allmenn forståelse at en heller stor andel av rengjøringsarbeidere i Norge er av annen etnisitet. En siste kommentar omhandlende etnisitet direkte lyder som følger ”Vi må få til en lov som forlanger at de som sitter på Stortinget skal gjøre noe vettugt og ikke spekulere i bare dævelskap. Vi bør og ha en som setter krav til at du må være etnisk norsk for å være på tinget og den bør ha tilbakevirkende kraft”. Kommentaren var rettet mot Raja. Kommentarskriver setter krav til etnisitet for å være på Stortinget og netthetsens rasistiske karakter blir derfor tydelig.

I tillegg til etnisitet omhandlende utseendet og hudfarge inkluderer oppgavens definisjon av etnisitet også en langt bredere betydning i form av gruppetilhørighet. I den sammenheng vil tilhengere av det som vil bli klassifisert som minoritetsreligioner innad i Norge også spille inn

på ens etnisitet. Abid Raja er muslim og har derfor ikke bare vært offer for netthets basert på hans etniske utseendet, men også på grunn av hans etniske tilhørighet. ”Deres hjem er vel den Islamske Stat? De har jo aldri vært i Norge? Mener du hjem til deg? Det er vel det nærmeste vi kommer den Islamske Stat her i Norge?” var en av kommentarene som dukket opp i kommentarfeltene angående Raja. Muslimer flest identifiserer seg ikke med den Islamske Stat (IS), og det vil derfor være mulighet for å tolke kommentaren som av diskriminerende karakter. ”Idiot! Han burde klippe att kjeften, for han er vel en av pådriverne for snikinnføring av si religion!” som kommentar vil også kunne sies å være av trakasserende art da kommentarskriver ser ut til å ville tie Raja på grunn av hans religion.

6.2.2 Netthets basert på kjønn

Noe overraskende var det at bare én av de 138 kommentarene i det opprinnelige datasettet var preget av kjønnede karakteristikk. ”Lan Berg er om ikke annet ihvertfall veldig pen og sexy. Hun osrer av erotikk! Hadde det gavnet miljøet hadde jeg glatt hoppet til sengs med henne, og hun med meg!”. Kommentaren er, i tillegg til å være fokusert på Lan som kvinne, av tydelig seksuell karakter hvor det også antas at Lan hadde ”hoppet til sengs” med kommentarskriver. Særlig på grunn av dette vil kommentaren kunne tolkes som trakasserende.

6.2.3 Netthets i form av trusler

Mer enn netthets i form av seksuell- og kjønnstrakassering var det i forbindelse med trusler, dødstrusler og/eller et ønske av kommentarskriver om gitt politiker død. Dette på tross av man kan gå ut ifra en moderasjon av kommentarfelt av publiseringsansvarlige. ”Godt å tenke på at min 6.6 liter diesel v8 på rake rør spyr ut eksos for 4 el bil eiere, skulla tatt ein tur å kobla eksosen på ventilasjonen din lan”. Å koble eksos på ventilasjon inn til hus eller inn i lukkede biler er i filmverdenen å kunne betrakte som en kjent drapsmetode. Det er dermed ikke utenkelig å tolke kommentaren som en dødstrussel overfor Lan Berg. En annen relevant kommentar, også rettet mot Berg, kan sies å uttrykke en trussel i form av skremselspropaganda - ”du må da mangle noen ”antenner”, siden du tørr å offentliggjøre noe slikt. Er du ikke redd for hva folk er villig til å gjøre mot deg da dem får nok?”. ”Send ho ut i skauen, der skal jeg jakte”, også rettet mot Lan, er ikke betrakte som en trussel i og for seg, men kan tolkes som et ønske om Berg død, og videre et ønske om å være den som jakter på henne. Kommentaren ”skulle blitt fratatt bilen hu derre og kjeppjaget ut i marka og satsa på at ulven tok a” var også å finne blant hetsen mot Lan Berg, og kan med henvisning til ”ulven”

antas å være et dødsønske. Den eneste politikeren utenom Lan Berg i å bli utsatt for dødstrusler var Ola Elvestuen. ”Hadde ei hatt våpen, å visste kor du va” ble kommentert under en av artiklene omhandlende Elvestuen og er å regne som en relativt tydelig dødstrussel uten behov for videre tolkning.

6.2.4 Netthetsens mer generelle karakter

Mest av alt var netthets uten noen tydelig basis i verken kjønn, etnisitet eller høy alvorlighetsgrad. ”Det er da rent sprøyt dette den jentungen ytrer?” var en av kommentarene rettet mot Une Aina Bastholm. Ordet ”jentungen” kan i sammenhengen tolkes som et hjelpemiddel for å virke nedlatende og gir uttrykk for hvilke evner kommentarskriver ilegger Bastholm, som jo er en voksen kvinne. En kommentar av litt verre ytring var følgende ”Den mdg knætta burde vært lagt i jern og sendt ut av landet” også rettet mot Bastholm. Kommentaren er relativt direkte i sin betydning, og kommentarskriver ønsker politikeren arrestert og utsendt av Norge. ”Det er en grunn til at vi fikk hjerne, vi skal bruke den for å være et hakk over apene!” er også av krenkende art da den fordummer politikeren som i dette tilfellet var Ola Elvestuen. ”Bare dra til helvete og gjør oss alle en tjeneste”, ”Han dritten der bør holde kjeften sin” og ”Hold no kjeft a! Du er så patetisk!” er alle eksempler på netthetsens vanligste former, i tillegg til navnekallinger som klovn og henvisninger til sirkus og galehus. Slik netthets var å finne om alle politikerne valgt.

6.3 Metodologiske forklaringer

Etter å i forrige delkapittel ha presentert resultatene for både den kvantitative og den kvalitative innholdsanalysen, vil de i denne delen analyseres for ulike metodologiske forklaringer. Dette vil drøftes i henhold til undersøkelsens reliabilitet, validitet og generaliserbarhet.

6.3.1 Reliabilitet

I den kvantitative innholdsanalysen er det opprinnelig kommentarenes manifeste innhold som studeres, og metodens ideal er derfor å etterstrebe en objektiv, systematisk og generaliserbar registrering av data (Steensen, 2016). Likevel er det uenighet i hvorvidt dette lar seg gjøre. Klaus Krippendorff mener eksempelvis at all lesing av tekst innebærer et element av fortolkning, og dermed et snev av kvalitativ tilnærming, selv også når det bare er manifest

innhold som registreres (Krippendorff, 1989). Det vil derfor være viktig å poengtere at registreringen av kommentarer som enten netthets eller ikke netthets i den kvantitative undersøkelsen bygger på kvalitative observasjoner. Dette kan medføre problemer for den generaliserbare registreringen av data og undersøkelsens reliabilitet. Likevel har det i denne oppgaven vært et mål å etterstrebe en så tydelig og allmenn definisjon av begrepet netthets for å forhindre store sprik i den kvalitative observasjon av data til den ellers kvantitative innholdsanalysen. Inkluderingen av begrepene brukt i Institut for Menneskerettigheters noe lignende undersøkelse ble eksempelvis gjort med tydeliggjøring av netthets som begrep og definisjon som formål. På den måten vil oppgavens sannsynlighet for pålitelighet øke i og med at andre forskere i større grad kan adoptere samme forståelse av begrepet.

Den kvalitative innholdsanalysen omhandler datas langt mer latente innhold. Dette gjør at man i større grad befinner seg innenfor hermeneutikken som vanskeliggjør objektiviteten. Aksel Tjora skriver at man innenfor denne fortolkende tradisjonen ikke kan oppnå fullstendig nøytralitet, og dermed ei heller fullstendig reliabilitet (Tjora, 2013, s. 203). Både den kvalitative og kvantitative analysen og innsamlingen av data kjennetegnes derimot av at den er skjult og ikke-deltakende. Dette reduserer forskningseffekten og øker også undersøkelsens pålitelighet (Tjora, 2013, s. 222). Likevel må det også her poengteres at tolkningen av kommentarer, i den kvalitative analysen, kan være påvirket av mitt ståsted som forsker i henhold til eksempelvis motivasjon og kunnskapsnivå angående det som studeres. Den direkte siteringen og gjengivelsen av kommentarene som tolkes i den kvalitative analysen vil, til tross for dette, være med på å styrke påliteligheten til oppgaven fordi kommentarskrivers ”stemme” i noen grad gjøres synlig helt fram til leseren (Tjora, 2013, s. 205). En redegjøring for hvordan kommentarene til den kvalitative delen er valgt ut er også begrunnet med hensyn til oppgavens pålitelighet, men også disse kan være påvirket av både meg som forsker og teorien lagt til grunn for oppgaven. Det samme gjelder utvalg av informantene, i dette tilfellet politikerne. Det har likevel blitt poengtert, og poengteres igjen, at gitte politikere ble valgt ut på grunn av deres nødvendige representasjon av faktorer jamfør oppgavens problemstilling om kjønn og etnisitet.

6.3.2 Validitet

I drøfting rundt om resultatene fra undersøkelsen faktisk er svar på de spørsmål stilt av oppgaven vil det være hensiktsmessig å referere til tidligere forskning og teori. Et av problemene som nødvendigvis vil dukke opp i dette tilfellet er mangelen på nettopp dette. At forskningen i kanskje mindre grad enn ønsket selv er forankret i forskning skaper konsekvenser for validiteten. Likevel, gjennom teorien lagt til grunn og presentasjonen av empiriske undersøkelser, vil resultatene fra denne undersøkelsen kunne sies å være i tråd med tidligere funn, og validiteten på undersøkelsen styrkes. Det vektlegges også her at det har vært etterstrebet å fortløpende gjøre rede for de valg som har blitt tatt, både i forbindelse med metodevalg, datagenerering og formulering av forskningsspørsmål. Eksempelvis ble valg av politikere tatt med hensyn til eventuelle andre ”hetsfremkallende” faktorer slik at funnene skulle bli mer korrekt i henhold til hva som faktisk ønskes å undersøke.

6.3.3 Generaliserbarhet

I henhold til undersøkelsens mulighet for generalisering er det flere punkt som må drøftes. Som tidligere nevnt er dataen til den kvantitative innholdsanalysen bygd på kvalitative observasjoner som kan medføre problemer for generaliserbarheten. På den andre siden, og som redegjort for i avsnittet om reliabilitet, har tydeliggjøring av manifest innhold blitt gjort med formål om å øke sjansene for generalisering. Gjennom å samle inn data fra ulike publikasjoner har undersøkelsen også tatt sikte på en større bredde enn nødvendig, dette også med tanke på generalisering. Derimot vil hermeneutikkens plass i den kvalitative analysen vanskeliggjør den objektive og generaliserbare registreringen. Dette er likevel ikke i stor grad et problem det må tas stilling til i denne rapporten, da formålet med den kvalitative analysen i større grad var å skaffe et innblikk i hva netthetsen, som oppgaven studerer, består av, heller enn en generalisering av den.

7 Konklusjon

Ifølge teorien om interseksjonalitet ville det være naturlig å anta at Lan Marie Nguyen Berg som representant for ikke-etnisk norsk kvinnelig politiker var, av de fire representantene, mest utsatt for netthets. Resultatet fra den kvantitative innholdsanalysen viser, med god margin, en klart høyere forekomst av netthets av Berg enn politikerne forøvrig, og resultatet styrker

dermed teorien og bekrefter oppgavens første forskningsspørsmål og problemstilling. Dette funnet er også sammenlignbart med funnene av de to empiriske undersøkelsene presentert som viste til at kvinner og personer av annen etnisitet er blant de som opplever mest trakassering på nett.

Oppgavens neste forskningsspørsmål fordret en antagelse om at Abid Raja som ikke-etnisk norsk mannlig politiker vil være mer utsatt for netthets enn både kvinnelige og mannlige politikere regnet som etnisk norske. Teorien om interseksjonalitet sier ingenting om en vektlagt forskjell mellom kjønnsdiskriminering på den ene siden og diskriminering på grunnlag av etnisitet på den andre, men som nevnt tidligere, vil det faktum at religion spiller en rolle i Rajas etnisitet i følge interseksjonalitetsteorien gjøre ham mer utsatt på grunn av et grunnlag for dobbeldiskriminering. Resultatene fra den kvantitative undersøkelsen underbygger dette forskningsspørsmålet og teorien står ved lag. Funnet blir, også her, styrket gjennom en sammenligning med funnene i den danske undersøkelsen presentert.

I tillegg til interseksjonalitet som teori sitt fokus på samspillende faktorer slås det fast at det å være kvinne og det å være av annen etnisitet begge er faktorer som fordrer diskriminering, også gjeldende for personer som ikke innehar begge kvaliteter. Dermed ble det rimelig å formulere et siste forskningsspørsmål omhandlende Une Aina Bastholm som representant for etnisk norsk kvinnelig politiker som mer utsatt for netthets enn den mannlige representanten, Ola Elvestuen. Undersøkelsen viser til et slikt funn, hvor Bastholm opplever mer netthets enn Elvestuen. Dette funnet, i tillegg til å underbygge teorien, går i tråd med funnene til begge undersøkelsene presentert utført av Amnesty og Institut for Menneskerettigheder som finner kjønn i form av kvinne som hetsprovokatør.

Ut i fra funnene til den kvantitative undersøkelsen ble det interessant å gjennom en kvalitativ tilnærming se nærmere på hva netthetsen besto av. Til tross for at analysen viser til trakassering både på grunnlag av kjønn og etnisitet presenterer den også et flertall av netthets uten basis i noen av faktorene. Ifølge Crenshaw og hennes teori om interseksjonalitet kan det forstås som at ofre for trakassering ikke alltid hetses med diskriminering basert på enten kjønn eller etnisitet, men på generelt grunnlag. Dette ut i fra sitatet “And sometimes, they experience discrimination as black women – not the sum of race and sex discrimination, but as black women.” (Crenshaw, 1989, s. 149).

8 Avslutning

Formålet med denne oppgaven var å undersøke om det fantes forskjeller i type og mengde netthets blant politikere ut ifra kjønn og etnisitet. Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse kan det vises til klare forskjeller i mengde netthets, hvor Lan Marie Nguyen Berg som representant for ikke-etnisk norsk kvinnelig politiker opplevde mest netthets av politikerne studert. Videre har det gjennom en kvalitativ innholdsanalyse blitt vist til hva netthetsen studert bestod av. Det er vanskelig å fastslå om undersøkelsen er generaliserbar særlig fordi det kan være andre faktorer som har spilt inn i forekomsten av netthets. Likevel avviker ikke denne undersøkelsens funn i betydelig grad fra funnene av relativt sammenlignbare, tidligere empiriske studier presentert.

Det ville vært interessant å foreta en lik undersøkelse med representanter valgt på samme bakgrunn som de ble i forbindelse med denne oppgaven uten at representanten for ikke-etnisk norsk mannlig politiker var religiøs innen en minoritetsreligion. På den måten kunne man studert hvilken faktor, av kjønn og ikke-etnisk norsk utseende, som er mest tungtveiende i forekomsten av trakassering på nett. Likevel kan interseksjonalitet som teori sies å være gjeldende i forbindelse med netthets, da diskriminering på grunnlag av samspillende faktorer gjennom undersøkelsen kan synes å være tilstede. Med tanke på at netthets har gjort seg såpass aktuelt i dagens samfunn ville det også vært hensiktsmessig å i større grad studere eventuelle konsekvenser av den. Om kvinnelige og ikke-etnisk norske politikere modererer uttalelsene sine, trekker seg fra politikken og/eller velger å ikke delta i den offentlige debatt som følge av netthets, vil det i følge Amnesty International, utgjøre en alvorlig trussel mot ytringsfriheten og demokratiet i Norge (Amnesty International, 2018).

9 Litteraturliste

Aarnes, H. (2018, 22. september). Dårlig selvtillit. Søvnvansker. Redsel. Slik påvirker hat og trusler kvinnelige politikere og jobben de gjør. *Aftenposten*. Hentet fra

<https://www.aftenposten.no/amagasinet/i/4de0Aa/Darlig-selvtillit-Sovnvansker-Redsel-Slik-pavirker-hat-og-trusler-kvinnelige-politikere-og-jobben-de-gjor>

Amnesty International. (2018). *Kvinnelige politikeres erfaringer med netthets*. Hentet fra

https://amnesty.no/sites/default/files/3688/Kvinnelige%20politikere_RAPPORT.pdf

Amnesty International. (2018). *Kvinner i befolkningen – erfaringer med netthets*. Hentet fra

https://amnesty.no/sites/default/files/3688/Kvinner_RAPPORT.pdf

Crenshaw, K. (1989). Demarginalizing the intersection of race and sex: A Black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics. *University of Chicago Legal Forum*, 139-167. Hentet fra

<https://philpapers.org/archive/CREDTI.pdf?ncid=txtlnkusaolp00000603>

Columbia Law School. Kimberle Crenshaw. Hentet fra

<https://www.law.columbia.edu/faculty/kimberle-crenshaw>

Dhamoon, R., K. (2011). Considerations on Mainstreaming Intersectionality. *Political Research Quarterly*, 64(1), 230-243. Hentet fra

https://www.jstor.org/stable/41058336?seq=1#metadata_info_tab_contents

Eriksen, T. H. (2011). Etnisitet. *Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter*. Hentet fra <https://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/livssyn/etnisitet/etnisitet.html>

Fauskanger, J., Mosvold, R. (2014). Innholdsanalysens muligheter i utdanningsforskning. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 98(2), 127-139. Hentet fra

https://www.idunn.no/npt/2014/02/innholdsanalysens_muligheter_iutdanningsforskning

Gullikstad, B. (2013). Interseksjonalitet – et fruktbart begrep. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 37(1), 68-75. Hentet fra [https://www.idunn.no/tfk/2013/01/interseksjonalitet -](https://www.idunn.no/tfk/2013/01/interseksjonalitet_-_et_fruktbart_begrep)

[_et_fruktbart_begrep](https://www.idunn.no/tfk/2013/01/interseksjonalitet_-_et_fruktbart_begrep)

Haug, K. (2018, 21. mai). Samehets på sosiale medier. *Vårt Land*. Hentet fra <https://www.vl.no/nyhet/samehets-pa-sosiale-medier-1.1146698?paywall=true>

Hjelseth, A., Storstad, O. (2008). ”Hippe eller harry musikkfestivaler på bygda? Forhandlinger om populærkulturelle hierarkier”. I Almås, R., Haugen, M. S., Rye, J. F., Villa, M. (red.), *Den nye bygda* (s. 45-63). Trondheim: Tapir akademisk forlag

Institut for Menneskerettigheder. (2017). *Hadefulde ytringer på Facebook*. Hentet fra <https://menneskeret.dk/udgivelser/hadefulde-ytringer-paa-facebook>

Kerner, I. (2012). Questions of Intersectionality: Reflections on the current debate in German gender studies. *European Journal of Women's Studies*, 19(2), 203-218. <https://doi.org/10.1177/1350506811434666>

Kommunesektorens organisasjon og utviklingspartner. (2019). Hets truer ytringsfriheten. Hentet fra <https://www.ks.no/kommunalpolitisk-toppmote-2019/--hets-truer-ytringsfriheten/>

Krippendorff, K. (1989). Content analysis. I Barnouw, E., Gerbner, G., Schramm, W., Worth, T. L., Gross, L. (red.), *International encyclopedia of communication* (Vol 1, s. 403-407). New York: Oxford University Press. Hentet fra https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1232&context=asc_papers&redir=1&referer=https%253A%252F%252Fscholar.google.no%252Fscholar%253Fq%253Dklaus%252Bkrippendorff%252Bcontent%252Banalysis%2526hl%253Dno%2526as_sdt%253D0%2526as_vis%253D1%2526oi%253Dscholar#search=%22klaus%20krippendorff%20content%20analysis%22

Lilleslåten, M., Sørnum, B. (2018, 7. mai). *Kjønnsavdelingen 16 – Interseksjonalitet: Likestilling for alle?* Hentet fra <http://kjonnsforskning.no/nb/2018/05/kjonnsavdelingen-16-interseksjonalitet-likestilling-alle>

Mattson, K. (2010). Genus och vithet i den interseksjonella vändningen. *Tidskrift för genusvetenskap*, 1-17. Hentet fra <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/776/715>

McCall, L. (2005). The Complexity of Intersectionality. *The University of Chicago Press*, 30(3), 1771-1800. Hentet fra

https://www.jstor.org/stable/pdf/10.1086/426800.pdf?ab_segments=0%252Fdefault-2%252Fcontrol&refreqid=excelsior%3Afc67375e93e0c4aac9d1d4fe64cbe41

NOU 2012:15. (2012). Politikk for likestilling. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2012-15/id699800/sec3>

Orupabo, J. (2014). Interseksjonalitet i praksis: Utfordringer med å anvende et interseksjonalitetsperspektiv i empirisk forskning. *Sosiologisk tidsskrift*, 22(4), 329-351.

Hentet fra

https://www.idunn.no/file/pdf/66738388/interseksjonalitet_i_praksis_utfordringer_med_aa_a_nvende_e.pdf

Steensen, S. (2016). Har medieforskningen er metodeproblem?. *Norsk medietidsskrift*, 23(3), 1-2. Hentet fra https://www.idunn.no/nmt/2016/03/har_medieforskningen_et_metodeproblem

Talseth, T. (2018, 8. november). Lan Marie Nguyen Berg og Eivind Trædal får massiv hets etter babyenhet. *VG*. Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/P3JMRe/lan-marie-nguyen-berg-og-eivind-traedal-faar-massiv-hets-etter-babyenhet>

Thun, C. (2018, 9. mars). interseksjonalitet. I Store norske leksikon. Hentet 26. april 2019 fra <https://snl.no/interseksjonalitet>

Zuleta, L., Burkal, R. (2017). Hadelde ytringer i den offentlige online debatt. *Institut for Menneskerettigheter*. Hentet fra

https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/ligebehandling_2017/rapport_om_hadelde_ytringer_2._oplag_2017.pdf

10 Vedlegg

10.1 Vedlegg 1

	Antall kommentarer totalt:	Antall kommentarer regnet som trakassering, diskriminering og/eller hatefulle ytringer:	Antall kommentarer regnet som netthets av antall kommentarer totalt:
Publikasjon 1			
Publikasjon 2			
Publikasjon 3			
Publikasjon 4			

